

Wat zegt televisie ons over Down?

---

*De representatie van mensen met downsyndroom
op de Nederlandse televisie*

Bachelor Eindwerkstuk
Studie: Communicatie-
en Informatiewetenschappen
Naam: H.F.E. Theunissen
Studentnummer: 5681081
Verdiepingspakket: Media,
Communicatie en Markt
Begeleider: Linda Duits
Tweede lezer: Eggo Müller
Datum: 25-01-2019
Woordenaantal: 7.671

Universiteit Utrecht

INHOUDSOPGAVE

SAMENVATTING	3
1. INLEIDING	4
2. THEORETISCH KADER	6
2.1 REPRESENTATIE.....	6
2.2 KENNIS EN MACHT	7
2.3 STEREOTYPEN	7
3. METHODE	11
3.1 CRITICAL DISCOURSE ANALYSIS.....	11
3.2 CORPUSSELECTIE	11
3.3 ANALYSE.....	12
3.4 REFLECTIE.....	13
4. RESULTATEN	14
4.1 DISCOURS 1: ONTWIKKELDE INDIVIDUEN.....	14
4.1.1 <i>Alledaagsheid</i>	14
4.1.2 <i>Liefdesleven</i>	15
4.1.3 <i>Gemeenschapsleven</i>	17
4.2 DISCOURS 2: ONGELIJKE RELATIE	18
4.2.1 <i>Betutteling</i>	18
4.2.2 <i>Lachwekkend</i>	20
4.2.3 <i>Onbekwaam</i>	21
5. CONCLUSIE	22
BIBLIOGRAFIE	24
BIJLAGEN	27
BIJLAGE 1 – PLOT SEGMENTATION	27
<i>Bijlage 1.1 Down voor Dummies: Aflevering 1</i>	27
<i>Bijlage 1.2 SynDROOM: Aflevering 4</i>	28
BIJLAGE 2 – TABEL <i>DOWN VOOR DUMMIES: AFLEVERING 1</i>	30
BIJLAGE 3 – PLAGIAATFORMULIER.....	41

SAMENVATTING

Het hebben van een beperking is een fundamenteel aspect van het menselijk bestaan, maar krijgt nog niet de aandacht die het verdient. In deze bachelorscriptie is de wetenschappelijke leemte rond deze groep gevuld door onderzoek te doen naar de representatie van mensen met het syndroom van Down. In 2015 was deze groep veelvuldig op televisie, zowel op commerciële zenders als bij de publieke omroep. In dit onderzoek is de representatie van deze sociale groep geanalyseerd aan de hand van de theorie van Colin Barnes (1992) over veelvoorkomende stereotypen van mensen met een beperking in de media. De volgende onderzoeksvraag is beantwoord: “Hoe worden mensen met het syndroom van Down gerepresenteerd in de Nederlandse televisieprogramma’s *SynDROOM* en *Down voor Dummies?*” Er is een discoursanalyse uitgevoerd waaruit is gebleken dat er twee discourses worden gehanteerd rond het syndroom van Down. Enerzijds wordt deze groep gerepresenteerd als ontwikkelde individuen, anderzijds wordt een discours gehanteerd dat er een ongelijke relatie bestaat tussen mensen met en zonder beperking. De stereotypen die Barnes (1992) omschrijft worden binnen deze discourses zowel ontkracht als bevestigd, waarbij er nagenoeg geen verschillen zijn tussen een commerciële zender en de publieke omroep.

1. INLEIDING

Als men spreekt over de diversiteit van mensen, dan gaat het vaak over verschillen in gender, huidskleur, sociale klasse en seksuele oriëntatie (Couser, 2005, p. 602). Vaak wordt over het hoofd gezien dat het hebben van een beperking een fundamenteel aspect is van het menselijk bestaan. Aangezien een groot deel van de bevolking een beperking heeft, zou het niet zo moeten zijn dat hier geen aandacht voor is. Bovendien zijn er heel veel vormen van beperkingen. Ze kunnen namelijk lichamelijk of geestelijk zijn, van tijdelijke of permanente aard, en aangeboren of niet. Hoewel er vaak meer aandacht wordt gegeven aan gender en ras binnen identiteitsvorming, worden deze kenmerken in de realiteit overschaduwd wanneer een individu een beperking heeft. Als iemand namelijk op meerdere aspecten afwijkt van de norm, dan is een beperking datgene dat deze persoon voornamelijk karakteriseert (Couser, 2005, p. 603). Er is lang te weinig aandacht besteed aan de rol van een beperking op de vorming van identiteit.

Binnen het onderzoek naar mensen met een beperking heeft Colin Barnes een van de grootste onderzoeken uitgevoerd. Hij is emeritus professor Disability Studies aan de Universiteit van Leeds (University of Leeds, 2019), en onderschrijft in zijn onderzoek het belang van de media voor mensen met een beperking. Volgens hem bestaan veel misvattingen, die gebaseerd zijn op mythes uit vroegere tijden, nog steeds, omdat zij telkens gereproduceerd worden in de media (Barnes, 1992). De dagelijkse problemen die deze mensen ervaren vanwege institutionele discriminatie worden volgens Barnes mede versterkt door het vertekende beeld dat media schetsen van de ervaringen van deze groep. De wetenschapper heeft in zijn onderzoek een lijst met stereotypen over deze groep opgesteld die vaak voorkomen in boeken, films, televisie, radio en kranten. Daarnaast introduceert hij een aantal richtlijnen voor een genuanceerde representatie binnen de verschillende media (Barnes, 1992).

Barnes (1992) geeft in zijn rapport duidelijk aan dat er kritisch onderzoek nodig is naar de manier waarop mensen met een beperking gerepresenteerd worden in de media, aangezien dit vaak gebaseerd is op ouderwetse en foutieve ideeën. Bovendien is deze groep tegenwoordig volop aanwezig in zowel hoge als lage cultuur (Couser, 2005, p. 603). Dit onderzoek draagt bij aan het uitbreiden van de wetenschappelijke kennis over de representatie van mensen met een beperking in de media. Waar Barnes (1992) voornamelijk voorbeelden noemt van fictieve representaties, ligt in dit onderzoek de focus op non-fictieve representatie op televisie, specifiek binnen het genre van reality-tv.

Op de Nederlandse televisie was in 2015, zowel bij de commerciële zenders als de publieke omroep, veel aandacht voor één specifieke beperking, namelijk het syndroom van Down. Dit

syndroom is een aangeboren aandoening die veroorzaakt wordt door een extra chromosoom, en die gepaard gaat met lichamelijke en verstandelijke beperkingen (Van Gameren-Oosterom, 2013, p. 9). Het verschilt per individu hoe ernstig deze beperkingen zijn. Daarom verschillen mensen met downsyndroom van elkaar in welke vaardigheden zij wel of niet kunnen ontwikkelen (Van Gameren-Oosterom, 2013, p. 3). In 2015 zond BNNVARA *Down voor Dummies* uit, en bracht RTL het programma *SynDROOM* op televisie. In deze programma's worden verschillende volwassenen met het syndroom gevolgd in hun dagelijks leven.

In dit onderzoek is gekozen om een vergelijking te maken tussen een programma van de publieke omroep (BNNVARA) en een programma van een commerciële zender (RTL) omdat zij verschillende belangen hebben. De publieke omroep heeft namelijk als kerntaak om een breed en gevarieerd aanbod te bieden, dat verschillende groepen binnen de samenleving zowel informeert als aanzet tot debat (Meijer, 2003). Bij commerciële zenders vormt niet zozeer het publiek het uitgangspunt, maar eerder de wensen van de adverteerders, die een bepaald kijkersprofiel hebben opgesteld en willen dat deze groep naar de programma's kijkt. Hierdoor lijken commerciële zenders gedwongen te zijn om programma's te maken die vooral amusant zijn en daardoor bij alle leden van dit kijkersprofiel aansluiten (Meijer, 2003). Dit onderzoek zal inzicht geven of mensen met downsyndroom op een andere manier gerepresenteerd worden op een commerciële zender dan bij de publieke omroep, door de volgende onderzoeksvraag te beantwoorden: "Hoe worden mensen met het syndroom van Down gerepresenteerd in de Nederlandse televisieprogramma's *SynDROOM* en *Down voor Dummies*?"

Dit onderzoek draagt bij aan het wetenschappelijke debat door de theorie van Barnes (1992) aan te vullen met de representatie van mensen met het syndroom van Down binnen het genre van reality-tv. Bovendien draagt dit onderzoek op maatschappelijk vlak bij door kritisch te kijken naar de representatie van mensen met downsyndroom om zo meer kennis over deze gemarginaliseerde groep te verwerven. Uit onderzoek is namelijk gebleken dat de representatie van mensen met een beperking in de media een grote invloed heeft op hoe de maatschappij naar deze groep kijkt (Quinlan & Bates, 2009). Kritisch mediaonderzoek is voor mensen met downsyndroom extra belangrijk aangezien sinds 2017 alle zwangere vrouwen kunnen testen of hun ongeboren kind downsyndroom heeft (Bos, 2018). Het beeld dat zij hebben van dit syndroom kan dus gevolgen hebben voor de keuze die zij eventueel maken. Bovendien is uit onderzoek gebleken dat representatie ook invloed heeft op hoe mensen met een beperking nadenken over hun eigen identiteit (Quinlan & Bates, 2009; Zhang & Haller, 2013). Het is dus voor zowel mensen met als zonder downsyndroom van belang om onderzoek te doen naar de aard van deze representatie.

2. THEORETISCH KADER

Dit onderzoek sluit aan bij de kritische benadering binnen de communicatiewetenschappen, waarbij de nadruk wordt gelegd op de rol die macht en hiërarchieën spelen binnen de maatschappij wanneer mensen met elkaar communiceren (Alberts, Nakayama & Martin, 2012, p. 45). Het doel van deze benadering is om een verandering in de maatschappij teweeg te brengen. Dit onderzoek streeft ernaar om stereotiepe ideeën over mensen met het syndroom van Down binnen de samenleving tegen te gaan, door kritisch te analyseren hoe deze groep gerepresenteerd wordt in de media.

2.1 Representatie

Het belang van representatie ligt volgens Stuart Hall in het feit dat het een invloedrijk onderdeel is van de productie van cultuur. Binnen cultuur spelen gedeelde waarden en betekenissen een belangrijke rol, en de manier waarop mensen de wereld begrijpen en betekenis produceren en delen, is via taal (Hall, 2013, p. xvii). Taal omvat volgens Hall meer dan alleen woorden: ook geluiden, geschreven woord, beelden, muziek en objecten vallen onder taal. Hiermee representeren mensen volgens Hall gedachten en ideeën aan anderen (2013, p. xvii).

Er is lang gediscussieerd over de vraag of representatie de wereld reflecteert zoals deze is, of dat mensen de wereld juist construeren op basis van representaties (Sturken & Cartwright, 2009, p. 12). Binnen de sociaal constructivistische benadering staat het idee centraal dat men bepaalde objecten en zaken begrijpt door middel van gesproken, geschreven of getekende representaties. Deze representaties reflecteren dus niet een betekenis die vastligt in een object, maar een object krijgt juist betekenis door de manier waarop het gerepresenteerd wordt (Sturken & Cartwright, 2009, p. 12). Ofwel, de benadering stelt dat betekenis niet 'gevonden' kan worden in een object, maar dat het sociaal geconstrueerd wordt door middel van taal.

Twee belangrijke visies op het sociaal constructivisme zijn de semiotische benadering en de discursieve benadering (Hall, 2013, p. xxii). De semiotische benadering wordt grotendeels vormgegeven door de theorie van De Saussure, die taal ziet als een systeem van tekens die betekenis overbrengen. De discursieve benadering kijkt verder dan alleen taal en benadrukt dat representaties altijd verbonden zijn met machtsverhoudingen binnen de maatschappij (Hall, 2013, pp. 16-19).

In dit onderzoek staat de discursieve benadering van representatie centraal. Foucault is een belangrijke filosoof binnen deze theorie, en volgens Hall richt hij zich op de effecten en consequenties die representaties teweegbrengen in de maatschappij (Hall, 2013, p. xxii). De

filosoof stelt dat kennis geproduceerd wordt door middel van wat hij *discours* noemt. Een discours bestaat uit zowel handelingen als uitspraken die kennis representeren rond een bepaald onderwerp, in een specifieke historische context. Volgens Foucault kan niets van betekenis buiten een discours bestaan, wat betekent dat ondanks dat objecten in een onafhankelijke materiële vorm bestaan in de wereld, zij pas betekenis krijgen binnen een bepaald discours. Een discours geeft aan hoe er over een onderwerp gesproken en gedacht wordt, en sluit daarbij andere manieren om te spreken en na te denken over dit onderwerp uit. Foucault benadert representatie volgens Hall dus niet als slechts een systeem van tekens, maar als een discours waarbij ook de maatschappelijke context van belang is (Hall, 2013, pp. 29-30).

2.2 Kennis en macht

Binnen de discursieve benadering wordt een grote nadruk gelegd op hoe machtsverhoudingen van invloed zijn op de manier waarop we over dingen spreken (Hall, 2013, p. 32). Binnen een discours bepalen verschillende aspecten uit het dagelijks leven wat we zien als 'kennis' over een bepaald fenomeen. De informatie die we als kennis zien kan zich vervolgens tot een waarheid verheffen, met als gevolg dat men hier ook naar gaat handelen. De kennis die men bijvoorbeeld denkt te hebben over criminaliteit binnen een bepaalde historische context, heeft consequenties voor de manier waarop criminelen gestraft worden. Foucault spreekt dus niet over waarheid in de absolute zin, maar in relatieve zin, namelijk als iets dat geconstrueerd is door meerdere discursieve praktijken. Een *regime of truth* is volgens Foucault een verzameling van kennis die men tot waarheid heeft verheven (Hall, 2013, pp. 31-34).

Dit regime of truth kan dus verschillen per historische context (Sturken & Cartwright, 2009, p. 106). Dit onderzoek gaat over de huidige mediarepresentatie van mensen met een beperking. Er wordt gekeken naar het gehanteerde discours rond deze groep. Mediarepresentaties worden in dit onderzoek benaderd als discours, wat betekent dat zij de macht hebben om kennis te produceren over een bepaalde groep en deze tot waarheid te verheffen. Het discours rond mensen met downsyndroom heeft volgens Foucault werkelijke invloed op hoe deze mensen in de maatschappij behandeld worden en dient daarom op kritische wijze te worden geanalyseerd.

2.3 Stereotypen

De representatie van mensen met een beperking in de media is volgens Paul Darke, zelf academicus met een beperking, al lange tijd onveranderd gebleven (2013, p. 100). Het is volgens Darke (2013) gebaseerd op clichés en stereotypen. Om te begrijpen waarom stereotypen zo

belangrijk zijn binnen mediarepresentatie, is het werk van Richard Dyer van belang. Hij schrijft dat stereotypen zorgen voor een soort overeenstemming tussen mensen (Dyer, 1993, p. 14). Het zijn simpele en makkelijk te begrijpen vormen van representaties die er toch in slagen om veel informatie over te brengen. Wanneer er bijvoorbeeld over een dom blondje gesproken wordt, refereert dit aan meer dan alleen de intelligentie en haarkleur. Het geeft ook informatie over de sekse en de status van deze persoon in de maatschappij (Dyer, 1993, p. 13). Stereotypen lijken dus een consensus aan te geven over hoe er over het algemeen wordt gedacht over leden van een sociale groep (Dyer, 1993, p. 14). Dyer haalt Klapp aan, die beschrijft dat er een verschil is tussen *types* en *stereotypes*. Respectievelijk refereren deze termen aan representaties van mensen die wel tot de maatschappij behoren en mensen die buiten de maatschappij vallen. Het is niet zo dat stereotypen worden gevormd aan de hand van werkelijke ideeën over sociale groepen. Het is juist andersom: stereotypen sturen de ideeën die mensen hebben over sociale groepen en stellen hierdoor symbolische grenzen, waarmee bepaalde mensen buiten de maatschappij geplaatst worden (Dyer, 1993, p.14).

De grenzen die stereotypen aangeven zijn verbonden met macht, aangezien ze een onderscheid maken tussen wat gelegitimeerd is en wat niet. Als het discours dat gevormd wordt over mensen met een beperking gebaseerd is op stereotypen, dan wordt deze groep als niet-gelegitimeerd neergezet. Mocht dit discours dominant zijn binnen de samenleving, omdat het bijvoorbeeld breed gedragen wordt, dan is er dus sprake van een heersend regime of truth over mensen met een beperking die door een stereotiepe representatie als onacceptabel binnen de maatschappij worden gezien.

Colin Barnes heeft in 1992 een grootschalig onderzoek uitgevoerd naar veelvoorkomende stereotypen van mensen met een beperking in de media. Hij heeft voor dit onderzoek samengewerkt met mensen met een beperking, middels de British Council of Organisations of Disabled People. Uit dit onderzoek is een rapport opgesteld dat gericht is aan mediaorganisaties, om hen te stimuleren om deze stereotypen te vermijden, en daarmee institutionele discriminatie van de sociale groep tegen te gaan (Barnes, 1992). In tabel 1 heb ik de stereotypen die Barnes (1992) in dit rapport beschrijft samengevat.

Tabel 1 – Stereotiepe representaties van mensen met een beperking in de media zoals beschreven door Barnes (1992)

Stereotype: De persoon met een beperking als...	Uitleg: De persoon met een beperking wordt gerepresenteerd...
<i>Meelijwekkend en zielig</i>	Als zielig om het goede karakter van een ander personage te benadrukken. Dit houdt de misvatting in stand dat een beperking inherent is aan ziekte en leed.
<i>Slachtoffer van geweld</i>	Als slachtoffer van geweld door het toedoen van mensen zonder beperking. Dit draagt bij aan het idee dat mensen met een beperking hulpeloos zijn.
<i>Sinister en kwaadaardig</i>	Als emotioneel verward en daardoor agressief. Dit is onwaar aangezien mensen met een beperking eerder gevoelig dan agressief zijn, en conflicten vaak uit de weg gaan in plaats van dat zij mensen aanvallen.
<i>Bijdrage aan mysterieuze sfeer, of als curiositeit</i>	Als iemand die een bepaalde sfeer creëert. Dit reduceert mensen met een beperking tot curiositeiten. Het ondermijnt de menselijkheid van mensen met een beperking.
<i>Supermens</i>	Als iemand met buitengewone vermogens. Dit draagt bij aan het idee dat mensen met een beperking moeten overcompenseren om door de gemeenschap geaccepteerd te worden. Het kan ook betekenen dat de persoon met een beperking overmatig geprezen wordt voor dagelijkse bezigheden. Dit houdt het idee in stand dat mensen met een beperking niet kunnen doen wat mensen zonder beperking kunnen.
<i>Mikpunt van spot</i>	Als iemand die bijdraagt aan een komische situatie waarbij de focus op de beperking ligt. Hierdoor wordt het mensen met een beperking moeilijk gemaakt om serieus te worden genomen.
<i>De ergste vijand van zichzelf</i>	Als iemand die door te stoppen met het hebben van zelfmedelijden, zijn of haar problemen zou kunnen oplossen. Dit idee ondermijnt de werkelijke oorzaak van de boosheid van mensen met een beperking: dit gaat niet over hun eigen beperking maar over de

	samenleving die voornamelijk is ingericht op mensen zonder beperking.
<i>Last</i>	Als hulpeloos persoon die afhankelijk is van de zorg van anderen. Dit draagt bij aan het idee dat er grote verschillen zijn tussen de behoeften van mensen met en zonder een beperking. Ook laat het niet zien hoe mensen met een beperking een eigen leven kunnen leiden met gepaste begeleiding.
<i>Seksueel afwijkend</i>	Als iemand die op seksueel gebied afwijkend is of niet kan functioneren. Hoewel dit voor sommige mensen waar zou kunnen zijn, is het een misvatting om dit te stellen voor alle mensen met een beperking.
<i>Onbekwaam om te participeren in het dagelijks leven</i>	Als niet deelnemend aan het gemeenschapsleven. Deze representatie is dus afwezig, waardoor mensen met een beperking worden gescheiden van anderen. Het idee dat mensen met een beperking inferieur zouden zijn wordt hiermee in stand gehouden.
<i>Normaal</i>	Als een persoon die toevallig ook een beperking heeft. Dit stereotype heeft zeker voordelen, maar zet de persoon met beperking vooral als eendimensionaal mens neer door geen aandacht te geven aan de ervaringen van deze persoon. De beperking wordt miskend.

Aangezien er in dit onderzoek tegen een stereotiepe representatie in wordt gegaan, wordt hiermee de benadering van intersectionaliteit onderschreven als positieve manier om naar identiteit te kijken. Dit concept beschrijft een manier van denken waarin er meerdere kenmerken (zoals leeftijd, gender, ras, klasse, beperking) tegelijkertijd werkzaam zijn bij het construeren van een identiteit (Buikema & Plate, 2015, p. 396). Dit houdt in dat een persoon niet gedefinieerd wordt aan de hand van één bepaald kenmerk. Zo is een persoon niet alleen een man met downsyndroom, maar is hij een heteroseksuele, witte, middelbare man met downsyndroom. Het is van belang bij representatie dat er blijk wordt gegeven aan de complexiteit van een identiteit.

3. METHODE

3.1 Critical Discourse Analysis

Dit onderzoek is uitgevoerd vanuit het perspectief van een *Critical Discourse Analysis* (CDA). Een CDA is volgens Van Dijk niet zozeer een theorie of methode die ergens op toegepast kan worden, maar het is eerder een kritisch perspectief waarmee men sociale problemen onderzoekt (Van Dijk, 2001, p. 96). Vanuit dit perspectief wordt vooral de focus gelegd op de rol van discours in het produceren en reproduceren van machtsmisbruik. Hierbij wordt de kant van de gemarginaliseerde groep gekozen door de ervaringen en gedachten van de leden serieus te nemen en hen te steunen in hun strijd tegen machtsmisbruik. CDA is dus een bevooroordeeld perspectief (Van Dijk, 2001, p. 96)

Het is vanuit CDA onmogelijk om een complete discoursanalyse uit te voeren. Uit onderzoek zijn duizenden structuren van discours ‘ontdekt’ die geanalyseerd kunnen worden, waaronder visuele, semiotische, stilistische en retorische structuren (Van Dijk, 2001 p. 99). Om vanuit CDA een goede discoursanalyse uit te voeren moet dit perspectief gecombineerd worden met een methode die aangepast is op de specifieke structuur van het discours dat onderzocht wordt. Als een korte passage namelijk geanalyseerd zou worden aan de hand van al deze structuren dan zou dit maanden duren en zou de analyse honderden pagina’s beslaan (Van Dijk, 2001, pp. 98-99). Er moeten dus keuzes gemaakt worden in wat geanalyseerd wordt. In dit onderzoek is gekozen om de visuele structuur van het discours van mediateksten te analyseren.

3.2 Corpusselectie

De geanalyseerde objecten zijn twee afleveringen van het programma *Down voor Dummies* van BNNVARA en fragmenten uit afleveringen van het programma *SynDROOM* van RTL. BNNVARA profileert zich als ‘een publieke omroep die onafhankelijk is, maar toch een eigen kijk op de zaken naar voren brengt’. Ook zeggen zij ervoor te zorgen dat hun programma’s een positief effect hebben op de samenleving (BNNVARA, z.j.-b). Zij ontwikkelden het programma *Down voor Dummies* waarin een presentator het leven bespreekt met vier volwassenen met het syndroom van Down (BNNVARA, z.j.-a). RTL daarentegen is een commerciële zender die als doelstelling heeft om ‘het beste entertainment te maken en zo het gesprek van de dag te zijn’ (RTL, z.j.). *SynDROOM* is een programma op RTL4 waarin Johnny de Mol helpt om de ambities en dromen te verwezenlijken van mensen met het syndroom van Down, autisme, en andere verstandelijke beperkingen (Uitzendinggemist.net, 2019).

De eerste twee afleveringen van het tweede seizoen uit 2015 van *Down voor Dummies* zijn geanalyseerd, aangezien hierin de hoofdpersonen worden geïntroduceerd (BNNVARA, 2015a, 2015b). In deze twee afleveringen, die allebei 30 minuten duren, neemt presentator Chris Zegers een kijkje in het leven van Tobias (28), Sophie (20), Britt (28) en Sjoerd (31). Hij loopt mee met hun dagelijkse bezigheden en spreekt met hen in een studio over downsyndroom en andere onderwerpen. Aangezien er bij *SynDROOM* meerdere mensen met verschillende beperkingen in beeld komen, zijn hier fragmenten geselecteerd van mensen met het syndroom van Down uit het derde seizoen uit 2015 (NLZIET, 2018a, 2018b, 2018c). Door drie fragmenten uit drie afleveringen te analyseren is er van *SynDROOM* ook een uur aan beeldmateriaal bekeken. Deze fragmenten draaien om drie personen, namelijk Lars (19), Tomas (33) en Aniek (23). Johnny helpt hen om hun droom uit te laten komen. Lars wil een voetbalwedstrijd analyseren in het programma *Voetbal Inside*, Tomas wil meelopen met een persfotograaf en Aniek wil een dag Máxima zijn.

3.3 Analyse

Om de visuele structuur van het discours in de televisieprogramma's te analyseren is gebruik gemaakt van de filmtheorie van Bordwell en Thompson (2013). Zij bieden een uitgebreid kader om visuele teksten te doorgronden. Uit de theorie van de wetenschappers zijn drie onderdelen gekozen die een prominente rol spelen in de constructie van beeld. Ten eerste is er gelet op de mise-en-scene, wat de wetenschappers beschrijven als hetgeen dat de kijkers van een film het meest opvalt en wat zij het makkelijkst onthouden. De mise-en-scene bestaat onder andere uit de filmlocatie, de kostuums en de belichting (Bordwell & Thompson, 2013, pp. 115-131). Ten tweede is het geluid in de televisieprogramma's geanalyseerd. Films bestaan namelijk niet alleen uit beelden, het geluid vormt ook een belangrijk onderdeel. Geluiden die worden toegevoegd, zoals een voice-over of muziek, sturen mede het begrip van het publiek. Bovendien stuurt geluid de aandacht naar een bepaald aspect van het beeld (Bordwell & Thompson, 2013, pp. 267-268). Ten derde is de cinematografie geanalyseerd. De term omvat de manier waarop het beeld van de camera gemanipuleerd wordt tijdens het opnameproces. Er zijn heel veel elementen die onder cinematografie geschaard kunnen worden, zoals de lenskeuze die een variëteit aan perspectieven kan voortbrengen (Bordwell & Thompson, 2013, p. 160).

Zowel de afleveringen van *SynDROOM* als *Down voor Dummies* zijn tweemaal bekeken, waarbij er de eerste keer geen notities zijn gemaakt, om de afleveringen te kunnen zien zoals deze bedoeld zijn (zonder pauzes of momenten om terug te spoelen). De tweede keer zijn er wel notities gemaakt van dingen die opvallen. Vervolgens is het materiaal opgedeeld in scènes, waarbij de verandering van plaats het einde van een scène aangeeft. Een overzicht van deze scènes is

opgenomen in de vorm van een *plot segmentation*. Dit houdt in dat de structuur van het verhaal genoteerd wordt door de film op te breken in verschillende delen (Bordwell & Thompson, 2013, p. 68). In bijlage 1 zijn voorbeelden opgenomen van een plot segmentation van zowel *Down voor Dummies* (bijlage 1.1) als *SynDROOM* (bijlage 1.2). Deze overzichten zijn in detail uitgewerkt in meerdere tabellen, waarvan een voorbeeld van *Down voor Dummies* is opgenomen in bijlage 2.¹ In deze tabellen zijn de segmenten geanalyseerd op basis van de mise-en-scene, het geluid en de cinematografie. Vervolgens is op basis van de theorie van Barnes (1992) kritisch gekeken naar wat ieder segment bijdraagt aan de representatie van mensen met downsyndroom. Door de segmenten te beschrijven aan de hand van kernwoorden is er een overzicht gemaakt van de verschillende overkoepelende elementen die in de televisieprogramma's terugkomen. Vervolgens is er geanalyseerd hoe deze elementen bepaalde discoursen over mensen met het syndroom van Down vormen.

3.4 Reflectie

Tot slot reflecteer ik op mijn eigen positie als onderzoeker. Vanuit de kritische benadering kies ik in dit onderzoek de kant van de gemarginaliseerde groep, namelijk mensen met downsyndroom. Volgens Harding (2009) heeft wat men doet invloed op wat men wel en niet kan weten. Binnen een maatschappij die hiërarchisch geordend is, geven de ervaringen van gemarginaliseerde groepen belangrijke inzichten in hoe de maatschappij werkt. Deze ervaringen zijn niet, of deels, toegankelijk vanuit het perspectief van de dominante groep. Om vanuit het standpunt van de gemarginaliseerde groep te kunnen spreken moet men of zelf tot deze groep behoren, of zich dusdanig in hen verdiept hebben zodat men een genuanceerd begrip heeft van de ervaringen van deze groep. Wat men doet om hier inzicht in te verkrijgen is dus van invloed op wat men kan weten (Harding, 2009, p. 194). Ikzelf bevind mij als onderzoeker in een positie waarin ik veel kennis heb van de onderzochte groep. Mijn zus heeft namelijk het syndroom van Down. Daardoor ken ik de verschillen en overeenkomsten in manier van leven tussen mensen met en zonder downsyndroom. Bovendien ben ik door mijn zus in contact gekomen met meerdere mensen met een beperking, wat mij inzicht heeft gegeven in het brede scala van identiteiten binnen deze groep.

---

¹ In hoofdstuk 4 zijn afbeeldingen toegevoegd, waarbij is genoteerd uit welk segment van de tabellen deze afkomstig zijn. Echter, vanwege de grootte van deze tabellen is er maar een voorbeeld van opgenomen in de bijlagen.

4. RESULTATEN

4.1 Discours 1: Ontwikkelde individuen

In de televisieprogramma's worden twee discoursen over mensen met downsyndroom gehanteerd. Het eerste discours is dat mensen met downsyndroom ontwikkelde individuen zijn, die ieder hun eigen leven hebben, met hun eigen hobby's, wensen, gevoelens en gedachten. Dit discours komt tot stand door middel van verschillende elementen, namelijk de alledaagsheid die naar voren komt, en de aandacht die er is voor hun liefdesleven en het gemeenschapsleven.

4.1.1 Alledaagsheid

Het element 'allegaagsheid' wordt vooral gevormd door de keuzes van de filmlocaties. In beide programma's wordt er bij de hoofdpersonen thuis gefilmd. Door deze keuze wordt getoond hoe zij (bijna allemaal) onder begeleiding zelfstandig wonen. In *Down voor Dummies* wordt dit vaak benadrukt middels de voice-over van de presentator. Wanneer Chris bij Sjoerd op bezoek gaat vertelt hij dat Sjoerd met andere mensen met een beperking in een kleine woonvoorziening in Almere woont, waar hij zijn eigen appartement heeft en waar hij, waar nodig, begeleiding krijgt. Ditzelfde gebeurt in *SynDROOM*, wanneer Johnny de woning van Aniek introduceert: "Thuis in Deurne, waar ze met begeleiding zelfstandig woont, schildert ze graag." Dit laat zien dat de hoofdpersonen niet geheel afhankelijk zijn, maar dat zij met gepaste begeleiding op zichzelf kunnen wonen.

Bovendien wordt er in beide programma's overgebracht hoe de hoofdpersonen hun eigen smaak hebben. De verschillende inrichtingen van de woningen komen namelijk in beeld. Sjoerd heeft in zijn appartement bijvoorbeeld een glazen kast met Boeddha-beelden staan. Door een close-up van de reflectie van Sjoerd in de kast met de Boeddha's wordt benadrukt wat deze beelden voor hem betekenen. Ze helpen hem om tot rust te komen voordat hij een avond gaat stappen. Ook de inrichting van de studentenkamer van Sophie wordt gefilmd. Ze heeft veel zelfgekozen foto's en posters aan de muren hangen. In *SynDROOM* komt de kamer van Lars in beeld, die helemaal volstaat met spullen van SC Heereveen, waaronder een dekbedovertrek met het logo van de club. Ofwel, door de inrichting van de huizen te laten zien wordt aangetoond hoe de hoofdpersonen hun eigen leven naar hun eigen smaak in kunnen richten (zie afbeelding 1).

Afbeelding 1 – Inrichtingen van de woonplekken

(Links Tabel 2, 3.a, 05:37, midden Tabel 1, 3.c, 07:32, rechts Tabel 4, 7.c, 27:51)

Naast de keuze om de woonsituatie van de hoofdpersonen in beeld te brengen, is er in beide programma's ook gefilmd op de werk-, stage- en sportplekken. Hierdoor wordt weergegeven hoe deze omgevingen van elkaar verschillen, en hoe de mensen in de programma's hun eigen voorkeuren hebben. *SynDROOM* introduceert Aniek aan de hand van haar baan in een lunchroom. Johnny benadrukt middels een voice-over dat Aniek zo'n belangrijke kracht is dat er een broodje naar haar is vernoemd: 'Aniek's Droombroodje.' Sophie heeft gekozen voor een stage bij Parc Spelderholt. Zij doet een opleiding tot horeca-assistent en leert op stage om thee, koffie en etagères te maken. Tobias en Britt hebben een voorliefde voor een bepaalde sport. Tobias doet Zumba op de sportschool. Hij vertelt in een *talking head* shot dat het een topsport is voor hem, en dat hij het lekker vindt om met zijn billen te schudden. Britt is keepster in een hockeyteam en zegt dat ze hockey leuk vindt.

Beide programma's gaan in tegen het stereotype 'de persoon met een beperking als last', zoals geconceptualiseerd door Barnes (1992). De mensen met een beperking worden namelijk niet afgebeeld als hulpeloze mensen die afhankelijk zijn van de zorg van anderen. Er wordt juist verteld hoe zij hun eigen keuzes kunnen maken in welke stage, werk en sport zij beoefenen. Ook wordt getoond hoe zij semi-zelfstandig kunnen wonen en hun eigen smaak hebben wat betreft de inrichting van hun woonplek. Zij zijn dus geen last, maar kunnen met gepaste begeleiding hun eigen leven leiden. Hierdoor komt er een mate van alledaagsheid terug in de programma's, waarbij mensen met een beperking hun eigen voorkeuren hebben in hun dagelijks leven.

4.1.2 Liefdesleven

Het discours dat mensen met downsyndroom ontwikkelde individuen zijn wordt ook gehanteerd op basis van het element 'liefdesleven'. Vooral in *Down voor Dummies* is er veel aandacht voor seks en relaties. Britt volgt een cursus om meer zelfvertrouwen te krijgen op het gebied van relaties en liefde. In de cursus wordt er gewerkt aan de hand van foto's over deze thema's. Ze kiest een foto van twee mensen die seks hebben en laat weten dat ze vroeger ook heeft gezoend en gevreeën met

haar ex Giovanni. De seksualiteit van Sophie wordt getoond wanneer zij zoenend met haar vriend in beeld komt (zie afbeelding 2). Middels een talking head shot vertelt Sophie dat ze helemaal opgaat in de opwelling van het zoenen.

Afbeelding 2 – Seksualiteit

(Links Tabel 1, 7.b, 15:53, rechts Tabel 1, 13.b, 27:21)

Bovendien wordt er benadrukt hoe mensen met downsyndroom in staat zijn om lange relaties te hebben met hun partner. Hoewel er in *SynDROOM* niet expliciet aandacht is voor seksuele gevoelens, wordt er wel aandacht gegeven aan het hebben van relaties. Zo bespreekt Johnny de relatie van Aniek met haar vriendje Teun, aan de hand van een foto in haar woonkamer. Aniek vertelt dat ze al twee jaar een relatie met hem heeft ook met hem wil trouwen. In *Down voor Dummies* hebben Sophie en Tobias ook allebei een lange relatie met hun partners. Sophie heeft al bijna een jaar een relatie met haar vriend. Aan Chris laat ze weten dat het allemaal heel snel is gegaan, en dat haar vriend haar direct ten huwelijk heeft gevraagd. Natuurlijk heeft ze hierop 'ja' gezegd. Tobias heeft een relatie van drieënhalf jaar met zijn vriendin Rochelle. Ze willen zich gaan verloven, maar Tobias wordt ook emotioneel van dit idee, omdat hij het een hele grote stap vindt.

Door de nadruk te leggen op hoe mensen met downsyndroom seksuele gevoelens en lange relaties kunnen hebben, wordt er getoond hoe zij op het gebied van de liefde ontwikkelingen doormaken. Door hier aandacht aan te schenken gaan beide programma's in tegen het stereotype 'de persoon met een beperking als seksueel afwijkend', zoals geconceptualiseerd door Barnes (1992). Hoewel er op het gebied van relaties wel begeleiding nodig is, wordt er niet vanuit gegaan dat mensen met downsyndroom asexueel zijn. Bovendien worden in *Down voor Dummies* de vrouwen vaak aan het woord gelaten over hun gedachten rond seksualiteit (zie afbeelding 3). Dit gebeurt bijvoorbeeld wanneer Chris in de studio alle vrouwen met downsyndroom interviewt over zoenen. Barnes stelt dat er weinig aandacht is in de media voor de seksualiteit van vrouwen met een beperking en dat er vaak vanuit wordt gegaan dat zij asexueel zijn (1992). Door de vrouwen aan het woord te laten gaat *Down voor Dummies* in tegen deze misvatting. Bovendien wordt ervan

uit gegaan dat mensen met downsyndroom de wens kunnen hebben om te trouwen met hun partner. Hiermee worden de overeenkomsten met mensen zonder beperking benadrukt.

Afbeelding 3 – Vrouwen over seksualiteit

(Tabel 2, 15.a, 25:04)

4.1.3 Gemeenschapsleven

Het discours dat mensen met downsyndroom ontwikkelde individuen zijn wordt versterkt door aandacht te vestigen op het gemeenschapsleven. In beide programma's wordt aan het licht gebracht dat de hoofdpersonen actief deelnemen aan verschillende activiteiten. Dit zijn in de programma's vaak activiteiten die speciaal ingericht zijn op mensen met een beperking. Hier wordt vooral in *Down voor Dummies* veel aandacht aan gegeven. Britt gaat bijvoorbeeld naar hockeytraining in Amstelveen. Door middel van een voice-over vertelt Chris dat dit een hockeyteam is waarin alleen mensen met een beperking zitten: "Britt is al zes jaar vaste keeper bij het eerste G-hockeyteam van Amstelveen. Veel hockeyverenigingen in Nederland hebben speciale gehandicapenteams." Sjoerd gaat in *Down voor Dummies* ook naar een speciaal georganiseerde avond voor mensen met en zonder beperking in een club in Almere. Hij wordt hier met een rijkversierde bus met zijn vrienden heengebracht, en weer opgehaald.

In *SynDROOM* wordt getoond hoe Tomas en Lars, met begeleiding, kunnen participeren in activiteiten die niet speciaal gericht zijn op mensen met een beperking. Samen met Johnny verwerkelijken zij namelijk een droom. Lars wil als analist in het programma *Voetbal Inside* komen en Tomas wil met een persfotograaf meelopen. Lars gaat eerst met Johnny naar een voetbalwedstrijd. Hij komt duidelijk in beeld wanneer hij op de tribune zijn favoriete team aanmoedigt (zie afbeelding 4). Vervolgens is hij ook in het programma *Voetbal Inside* te gast, waar hij mag vertellen over de wedstrijd die hij heeft gezien. Tomas doet ook mee aan een openbare

activiteit: bij de première van een musical mag hij samen met een fotograaf bekende Nederlanders fotograferen.

Afbeelding 4 – Openbare activiteiten

(Links Tabel 4, 8.d, 35:31, rechts Tabel 5, 13.a, 15:34)

SynDROOM toont dus mensen met een beperking die deelnemen aan evenementen die niet speciaal voor hen zijn ingericht. Het programma gaat hiermee in tegen het stereotype ‘de persoon met een beperking als onbekwaam om te participeren in het dagelijks leven’, zoals beschreven door Barnes (1992). Dit stereotype komt vaak tot uiting door niet te laten zien hoe mensen met een beperking deelnemen aan het gemeenschapsleven. Hierdoor worden mensen met en zonder beperking van elkaar gescheiden, en wordt een hiërarchie in stand gehouden waarin mensen met een beperking inferieur zijn. *SynDROOM* laat zien dat Tomas en Lars met begeleiding wel degelijk mee kunnen doen aan openbare activiteiten.

4.2 Discours 2: Ongelijke relatie

Naast het discours over mensen met downsyndroom als ontwikkelde individuen, wordt tevens het discours gehanteerd dat er een ongelijke relatie bestaat tussen mensen met en zonder beperking. Dit wordt tot uitdrukking gebracht door de betutteling van de mensen met downsyndroom, door ze als lachwekkend neer te zetten en door ze te representeren als onbekwaam.

4.2.1 Betutteling

In de twee programma's komt het discours dat er een ongelijke relatie is tussen mensen met en zonder beperking op verschillende manieren tot uitdrukking. In *SynDROOM* wordt er blijk gegeven van dit discours op basis van het element ‘betutteling’, dat wordt gevormd doordat de mensen met downsyndroom vaak geprezen worden voor relatief kleine prestaties. Dit wordt bij de aflevering van Aniek duidelijk wanneer Johnny een date met de zus van Aniek in scène zet om haar te verrassen. Zogenaamd gaat deze date niet goed en loopt de zus boos weg. Aniek komt bij

Johnny zitten en hij bekent dat hij helemaal geen date had met haar zus, maar dat Aniek in het programma *SynDROOM* zit. Er klinkt blije muziek en Johnny zegt tegen Aniek: “Je hebt het zo goed meegespeeld! Je was zo lief. Je hebt het zo goed gedaan.” Echter, Aniek wist niet dat de date in scène was gezet, dus kon ze helemaal niet meegespeeld hebben. Verder heeft ze niets anders gedaan dan haar normale werkzaamheden, dus wordt ze geprezen voor een prestatie die ze eigenlijk niet geleverd heeft.

Dit gebeurt opnieuw wanneer Aniek een lintje door leert knippen van een vrouw die haar leert om zich als Máxima te gedragen. Aangezien Aniek werkt en sport heeft ze genoeg vaardigheden om een lintje door te knippen. Wanneer haar dit lukt wordt zij beloond met een cadeau in de vorm van een ketting. Dit is natuurlijk te begrijpen in het licht van de droom van Aniek om prinses te zijn, en het feit dat lintjes doorknippen een activiteit is die prinsessen ondernemen. Toch wordt Aniek hier overmatig voor geprezen met een cadeau, terwijl ze zelf in de aflevering aangeeft dat lintjes doorknippen niet moeilijk is.

Ook Tomas wordt geprezen voor dingen die hij al kan. Hij wordt bij *SynDROOM* geïntroduceerd aan de hand van zijn hobby, namelijk fotograferen. Door de voice-over van Johnny wordt deze hobby benadrukt: “Tomas is helemaal wild van fotografie. Zijn huisgenoten moeten er dan ook vaak aan geloven om model te staan voor de veeleisende fotograaf.” Wanneer hij van Edwin Smulders een spoedcursus persfotografie krijgt zegt hij na afloop tegen Tomas: “Ik ben nu al trots op je.” Dit wordt gezegd terwijl Tomas alleen nog maar de cursus gevolgd heeft, en bovendien al kan fotograferen. Tomas wordt dus geprezen voor iets dat hij al kan.

Bovendien wordt Aniek ook op een andere manier betutteld, namelijk door de manier waarop er te simpele vragen aan haar gesteld worden. Wanneer Aniek is opgemaakt om op Máxima te lijken kijkt zij in de spiegel en bewondert ze het resultaat. Johnny komt binnen met een kroon op zijn hoofd en gaat naast Aniek voor de spiegel staan. Johnny zegt tegen haar dat ze iets mist, waarop Aniek reageert dat ze een kroon mist. Johnny vraagt: “Weet je waar die is?” Aniek antwoordt: “Op jouw hoofd.” Deze vragen zijn veel te simpel voor Aniek, waardoor zij niet wordt aangesproken op een gepaste manier.

Door de mensen met downsyndroom te complimenteren voor kleine prestaties en hen met te simpele vragen te betuttelen, gaat *SynDROOM* mee in het stereotype ‘de persoon met een beperking als supermens’, zoals Barnes (1992) beschrijft. De mensen met downsyndroom worden namelijk geprezen voor vaardigheden die ze al hebben, waardoor het idee in stand wordt gehouden dat mensen met downsyndroom niet hetzelfde kunnen als mensen zonder beperking.

4.2.2 Lachwekkend

In *Down voor Dummies* komt de ongelijke relatie tussen mensen met en zonder beperking op een andere manier tot uiting. Hier worden de mensen als lachwekkend neergezet, door met behulp van muziek te sturen naar een komische interpretatie van wat de hoofdpersonen zeggen. Wanneer Chris in de studio aan de hoofdpersonen vraagt wat downsyndroom is geven ze verschillende antwoorden. Britt vertelt dat haar botten niet goed aan elkaar groeien, Tobias zegt dat mensen met downsyndroom een chromosoom meer hebben dan mensen zonder beperking en Sjoerd zegt dat de dokter 'downsyndroom' heet. Hier wordt komische muziek onder afgespeeld. Deze muziek stuurt de kijker ertoe om de antwoorden van de hoofdpersonen in een komisch licht te zetten, en dus niet serieus te nemen.

Dezelfde komische muziek wordt geplaatst onder een scene waarin Tobias op zijn werk in de keuken bezig is. In een voice-over vertelt Chris dat Tobias het leuk vindt om in de keuken te werken, en dat hij zich een echt 'baasje' voelt. Door het verkleinwoord 'baasje' te gebruiken stuurt Chris ernaar om Tobias niet serieus te nemen als leidinggevende. Dit wordt benadrukt wanneer Tobias als talking head in beeld komt en vertelt dat hij wel directeur zou willen zijn, en allemaal serieuze gesprekken zou willen voeren. Op dat moment wordt komische muziek gestart. Deze muziek zorgt ervoor dat het fragment dat erop volgt ook in een komisch licht komt te staan. In dit fragment vraagt Tobias aan een collega links van hem welke ingrediënten er nodig zijn voor appeltaart, en geeft dit door aan een collega die rechts van hem staat (zie afbeelding 5). Doordat de camera hem volgt wordt benadrukt dat hij totaal overbodig is in het doorgeven van deze informatie, omdat de collega's dicht genoeg bij elkaar staan om dit zelf te doen. Dit fragment fungeert als illustratie voor de talking head van Tobias, aangezien er wordt benadrukt dat hij ongeschikt is om leidinggevende of directeur te zijn.

Afbeelding 5 – Cameravoering

(Tabel 2, 8.d, 10:48, 10:56)

Het idee dat de hoofdpersonen kunnen uitleggen wat downsyndroom is, of dat Tobias ooit directeur zou kunnen zijn, wordt door de keuze van muziek en cameravoering dus als lachwekkend gepresenteerd. Hierdoor gaat *Down voor Dummies* mee met het stereotype ‘de persoon met beperking als mikpunt van spot’, zoals beschreven door Barnes (1992). De focus van deze komische situatie ligt op de beperking van de hoofdpersonen, namelijk het hebben van downsyndroom en daarmee een intellectuele achterstand. Door met dit stereotype mee te gaan wordt het mensen met downsyndroom lastig gemaakt om serieus te worden genomen.

4.2.3 Onbekwaam

Een ander element dat bijdraagt aan het discours is het neerzetten van de mensen met downsyndroom als onbekwaam. Dit element komt door middel van het format juist niet in *Down voor Dummies* naar voren, maar wel in *SynDROOM*. De programmamakers hebben keuzes gemaakt in wat zij terug laten komen in de programma’s. Een verschil in format tussen de twee programma’s is dat in *Down voor Dummies* de hoofdpersonen veelvuldig in beeld worden gebracht door een talking head shot. In *SynDROOM* komen de hoofdpersonen nooit alleen in beeld, maar zijn zij alleen in interactie met anderen zichtbaar. Waar Chris de hoofdpersonen expliciet naar hun mening of ervaring vraagt schakelt Johnny de ouders in om uitleg te geven (zie afbeelding 6). Het komt in iedere aflevering voor dat Johnny met de ouders in de tuin zit en het heeft over hun zoon of dochter. Dit gebeurt bijvoorbeeld wanneer Johnny aan Lars een aanbod doet om naar *Voetbal Inside* te gaan, wat Lars afslaat. In een voice-over zegt Johnny: “En weer verrast Lars me met zijn reactie. Zijn moeder legt me uit waarom hij zo reageert.” Hierna zit Johnny met de ouders van Lars in de tuin om zijn gedrag te bespreken. Door deze voice-over wordt benadrukt dat Johnny om uitleg gaat vragen bij iemand die geen beperking heeft. Dit houdt het idee in stand dat mensen met een beperking niet zelf uit kunnen leggen wat ze voelen of waarom ze bepaalde keuzes maken, en dat daarvoor de expertise van iemand zonder beperking nodig is.

Afbeelding 6 – Format

(Links Tabel 4, 7.f, 30:47, rechts Tabel 1, 2.b, 04:24)

5. CONCLUSIE

De prominente rol van een beperking binnen identiteitsconstructie is lange tijd onderschat en verdient meer aandacht. Om de wetenschappelijke leemte te vullen is met dit onderzoek de theorie van Barnes (1992) over de representatie van mensen met een beperking in de media aangevuld, door de volgende onderzoeksvraag te beantwoorden: “Hoe worden mensen met het syndroom van Down gerepresenteerd in de Nederlandse televisieprogramma’s *SynDROOM* en *Down voor Dummies?*”

In de analyse van de tv-programma’s kwamen twee discoursen naar voren. *Down voor Dummies* en *SynDROOM* benadrukken de individualiteit en zelfstandigheid van mensen met downsyndroom, door een discours te hanteren dat mensen met downsyndroom ontwikkelde individuen zijn, die ieder hun eigen leven hebben. De programma’s doorbreken de stereotypen dat mensen met een beperking hulpeloos zijn zonder de zorg van anderen, dat ze seksueel afwijkend zijn en niet kunnen participeren in het dagelijks leven. De hoofdpersonen worden binnen de samenleving geplaatst, door nieuwe kennis te construeren over deze sociale groep die niet gebaseerd is op de stereotypen die Barnes (1992) beschrijft. Echter, ook wordt het discours gehanteerd dat mensen met en zonder beperking niet gelijk zijn aan elkaar. Hierin wordt met meerdere stereotiepe representaties meegegaan, door mensen met downsyndroom te laten bijdragen aan een komische situatie vanwege hun beperking, en door hen als ‘supermens’ te behandelen door hen te complimenteren voor dagelijkse bezigheden. Dat deze stereotypen nog steeds bestaan, laat duidelijk zien dat het onderzoek van Barnes uit 1992 nog steeds relevant is.

De resultaten laten zien dat de publieke omroep, met zijn kerntaak om informatie over te brengen, niet meer stereotypen ontkracht dan een commerciële zender. Er zijn namelijk geen grote verschillen ontdekt tussen de representatie van mensen met downsyndroom bij BNNVARA of op RTL. Op een aantal kleine verschillen na, onder andere dat in beide programma’s een ander stereotype bevestigd wordt, is de representatie van de sociale groep nagenoeg gelijk.

De discoursen die gehanteerd worden binnen de programma’s hebben werkelijke gevolgen voor mensen met downsyndroom, zoals getheoretiseerd door Foucault. De filosoof stelt volgens Hall (2013) namelijk dat een discours zichzelf tot waarheid kan verheffen en daarmee reële gevolgen in de maatschappij teweegbrengt. Hoewel de programmamakers waarschijnlijk de beste intenties hadden, en zij veel goeds hebben gedaan door veel stereotypen te doorbreken, zijn zij toch met meerdere stereotypen meegegaan in hun representatie. Het is van belang om kritisch naar de televisieprogramma’s te kijken, omdat door de populariteit van de programma’s dit discours breed gedragen kan worden en zich tot waarheid kan verheffen, wat werkelijke gevolgen heeft

voor mensen met downsyndroom. Volgens Dyer (1993) kan een stereotiepe representatie tot gevolg hebben dat een groep buiten de maatschappij wordt geplaatst. Als het discours dat er een ongelijke relatie bestaat tussen mensen met en zonder downsyndroom zich tot waarheid verheft, dan zal dit negatieve invloed hebben op zowel mensen met downsyndroom zelf, als de zwangere vrouwen in Nederland die met de NIPT-test zelf de keuze hebben om abortus te plegen wanneer hun ongeboren kind het syndroom van Down blijkt te hebben. Met dit onderzoek is geprobeerd om stereotiepe ideeën over mensen met downsyndroom uit mediateksten te extraheren, om daarmee de verspreiding van deze foutieve kennis tegen te gaan.

Dit onderzoek kent een aantal beperkingen. Zo is alleen de visuele structuur van discours geanalyseerd. Echter, er is gebleken dat de voice-over van de presentatoren belangrijk is voor het sturen van het begrip van de beelden. In vervolgonderzoek zou de rol van de voice-over kunnen worden geanalyseerd door te kijken naar bijvoorbeeld de retorische structuur van het discours. Zo kan specifiek de taal dieper geanalyseerd worden. Om een nog beter begrip te krijgen van de representatie van mensen met downsyndroom kan vervolgonderzoek zich uitbreiden naar andere genres op televisie, zoals talkshows of het nieuws. Bovendien kan het genre reality-tv ook dieper doorgrond kunnen worden, door een vergelijking te maken met een buitenlandse serie over mensen met downsyndroom die onder dit genre valt, zoals de Amerikaanse serie *Born This Way* (IMDb, 2019).

Tot slot reflecteer ik op mijn positie als onderzoeker. Ik denk dat het hebben van een zus met downsyndroom mij in positieve zin heeft beïnvloed aangezien ik door haar veel kennis en ervaringen heb die inzicht bieden in hoe downsyndroom per individu kan verschillen. Hierdoor weet ik dat veel vaardigheden die de hoofdpersonen uit de programma's hebben niet vanzelfsprekend zijn voor ieder persoon met downsyndroom. Er zijn namelijk ook mensen die niet of nauwelijks praten, of die wel praten maar niet in staat zouden zijn om de vragen die Chris of Johnny stellen te beantwoorden. Ik ben mij ervan bewust dat de mensen die centraal staan in deze programma's geen afspiegeling zijn van het scala aan mensen binnen deze sociale groep. Desalniettemin geloof ik dat deze programma's er goed aan hebben gedaan om mensen uit te kiezen die hun gedachten onder woorden kunnen brengen, zodat, vooral bij *Down voor Dummies*, deze groep een kans krijgt om voor zichzelf te spreken. Het is een stap in de goede richting om gemarginaliseerde groepen de kans te geven om zelf hun eigen ervaringen te verwoorden. Toch laat dit onderzoek zien dat het van belang is om ook op deze representaties kritisch te blijven, aangezien zelfs met goede intenties er nog steeds kennis over mensen met een beperking wordt geproduceerd aan de hand van stereotypen.

BIBLIOGRAFIE

- Alberts, J. K., Nakayama, T. K., & Martin, J. N. (2012). *Human communication in society* (3de ed.). Upper Saddle River, NJ: Pearson.
- Barnes, C. (1992). *Disabling imagery and the media: an exploration of the principles for media representations of disabled people*. Halifax, England: Ryburn.
- BNNVARA. (z.j.-a). *Down voor Dummies*. Achterhaald op 20 oktober 2018, via <https://programma.bnnvara.nl/downvoordummies>
- BNNVARA. (z.j.-b). *Missie en Identiteit*. Achterhaald op 16 oktober 2018, via <https://bnnvara.nl/pagina/missie-en-identiteit>
- BNNVARA. (2015a, 29 oktober). Down voor Dummies – Aflevering 1 [Video]. Geraadpleegd op 14 december 2018 , via <https://programma.bnnvara.nl/downvoordummies/media/348153>
- BNNVARA. (2015b, 5 november). Down voor Dummies – Aflevering 2 [Video]. Geraadpleegd op 15 december 2018, via <https://programma.bnnvara.nl/downvoordummies/media/348578>
- Bordwell, D., & Thompson, K. (2013). *Film Art: An Introduction* (10e ed., internationale ed.). New York, NY: McGraw-Hill.
- Bos, K. (2018, 18 juni). Brede beschikbaarheid NIPT leidt nauwelijks tot meer prenataal testen. NRC. Achterhaald op 20 oktober 2018, via <https://www.nrc.nl/nieuws/2018/06/18/brede-beschikbaarheid-nipt-leidt-nauwelijks-tot-meer-prenataal-testen-a1606999>
- Buikema, R., Plate, L. (2015) Glossarium. In R. Buikema & L. Plate (Red.), *Handboek Genderstudies in media, kunst en cultuur* (pp. 391-402). Bussum, Nederland: Uitgeverij Coutinho.

Couser, G. T. (2005). Disability, life narrative, and representation. *PMLA*, 120(2), 602-606.

Geraadpleegd op <https://www.jstor.org/stable/25486192>

Darke, P. A. (2004). The changing face of representations of disability in the media. In

J. Swain, S. French, C. Barnes & C. Thomas (Ed.), *Disabling Barriers –Enabling*

Environments (pp. 100-105). Geraadpleegd op 20 december 2018, via [https://books.](https://books.google.nl/books?hl=nl&lr=&id=Mt5D5rEWRToC&oi=fnd&pg=PA100&dq=disability)

[google.nl/books?hl=nl&lr=&id=Mt5D5rEWRToC&oi=fnd&pg=PA100&dq=disability](https://books.google.nl/books?hl=nl&lr=&id=Mt5D5rEWRToC&oi=fnd&pg=PA100&dq=disability)

[+and+media+representation&ots=0a2T5XAjgX&sig=Yqn4JTcnweXlZO3SVzbHpVrl](https://books.google.nl/books?hl=nl&lr=&id=Mt5D5rEWRToC&oi=fnd&pg=PA100&dq=disability)

[E#v=onepage&q=disability%20and%20media%20representation&f=false](https://books.google.nl/books?hl=nl&lr=&id=Mt5D5rEWRToC&oi=fnd&pg=PA100&dq=disability)

Dyer, R. (1993). *The matter of images: essays on representation*. London, England: Routledge.

Hall, S. (2013). Introduction. In S. Hall, J. Evans, & S. Nixon (Red.), *Representation* (2e ed.) (pp.

xvii-xxvi). London, England: SAGE.

Hall, S. (2013). The work of representation. In S. Hall, J. Evans, & S. Nixon (Red.), *Representation*

(2e ed.) (pp. 60-119). London, England: SAGE.

Harding, S. (2009). Standpoint theories: Productively controversial. *Hypatia*, 24(4), 192-200.

<https://doi.org/10.1111/j.1527-2001.2009.01067.x>

IMDb. (2019). *Born This Way*. Achterhaald op 23 januari 2019, via

<https://www.imdb.com/title/tt5219042/>

Meijer, I.C. (2003). Wat is onderscheidende kwaliteit? Een onderzoek naar nut en noodzaak van

een brede programmering bij de Nederlandse publieke omroep. *Tijdschrift voor*

Communicatiewetenschap, 31(4), 356-381.

NLZIET. (2018a, 22 mei). Syndroom Afl. 4 [Video]. Geraadpleegd op 5 december 2018, via

<https://app.nlziet.nl/video/rtl/204286>

NLZIET. (2018b, 5 juni). Syndroom Afl. 6 [Video]. Geraadpleegd op 3 december 2018, via

<https://app.nlziet.nl/video/rtl/207529>

NLZIET. (2018c, 12 juni). Syndroom Afl. 7 [Video]. Geraadpleegd op 23 december 2018, via <https://app.nlziet.nl/video/rtl/210613>

Quinlan, M. M., & Bates, B. R. (2009). Bionic woman (2007): Gender, disability and cyborgs. *Journal of Research in Special Educational Needs*, 9(1), 48–58. doi:10.1111=j.1471-3802.2009.01115.x

RTL (z.j.). *Jij Ontdekt*. Achterhaald op 16 oktober 2018, via <https://www.rtl.nl/over/..en-ontdek/WEggaCcAABI3JRF9>

Sturken, M., Cartwright, L. (2009). *Practices of Looking: An Introduction to Visual Culture* (2de ed.). Oxford: Oxford University Press.

Uitzendinggemist.net. (2019). *SynDROOM*. Achterhaald op 18 januari 2019, via <https://www.uitzendinggemist.net/programmas/5816-SynDROOM.html>

University of Leeds. (2019). *Who is involved in CDS?* Achterhaald op 23 januari 2019, via <https://disability-studies.leeds.ac.uk/people/>

Van Dijk, T. A. (2001). Multidisciplinary CDA: A plea for diversity. In R. Wodak & M. Meyer (Red.), *Methods of critical discourse analysis* (pp. 95-120). London, England: SAGE.

Van Gameren-Oosterom, H.B.M. (2013). *Leven met Downsyndroom: Brochure voor ouders van kinderen met Downsyndroom*. [Brochure]. Geraadpleegd op 20 oktober 2018, via https://www.tno.nl/media/6074/folder_downsyndroom_voor_ouders.pdf

Zhang, L., & Haller, B. (2013). Consuming image: How mass media impact the identity of people with disabilities. *Communication Quarterly*, 61(3), 319-334. <https://doi:10.1080/01463373.2013.776988>

BIJLAGEN

Bijlage 1 – Plot segmentation

Bijlage 1.1 *Down voor Dummies*: Aflevering 1

V. Vooruitblik op de aflevering

O. Opening van de aflevering

- a. Hoofdpersonen lopen door gras (00:36).
  - b. Animatie (00:43).
  - c. Hoofdpersonen in het gras (01:05).
  - d. Animatie (01:23).
1. Studio
    - a. Hoofdpersonen lopen om bank heen en gaan erop zitten (01:28).
    - b. Chris interviewt de hoofdpersonen over liefde (01:55).
  2. Huis van Sjoerd
    - a. Chris gaat bij Sjoerd op bezoek (03:15).
    - b. Talking head Sjoerd (04:22).
    - c. Chris en Sjoerd praten over het uitgaan (04:33).
  3. Huis van Sophie
    - a. Chris gaat op bezoek bij Sophie (06:23).
    - b. Talking head Sophie (07:24).
    - c. Chris en Sophie hebben het over stage (07:32).
  4. Kasteel
    - a. Sophie is op stage (08:05).
    - b. Talking head Sophie (09:19) – afgewisseld met shots van stage.
    - c. Chris stelt vragen aan Sophie (09:56).
  5. Sportschool
    - a. Tobias doet Zumba (10:20).
    - b. Talking head Tobias (10:39) – afgewisseld met shots van sporten.
    - c. Kleedkamer: Chris stelt Tobias vragen (12:35).
  6. Studio
    - a. Chris interviewt de hoofdpersonen over het syndroom van Down, zij zitten op de bank (12:51).
  7. Huis van Britt
    - a. Britt volgt een cursus over liefde (14:10).
    - b. Talking head Britt (14:52) – afgewisseld met shots van de cursus.
    - c. Cursus van Britt met begeleider en twee huisgenoten (15:27).
    - d. Talking head Britt reflecteert op cursus (17:22).
  8. Kasteel
    - a. Sophie is afgeleid door haar vriendje op stage (17:34).
    - b. Talking head Sophie (18:42) – afgewisseld met shots van haar vriendje aan het werk.
    - c. Chris vraagt aan een collega van Sophie wat hij van de situatie vindt (19:09).
    - d. Talking head Sophie (19:59) – afgewisseld met shots van stage.
  9. Huis van Sjoerd
    - a. Sjoerd gaat avondeten (20:34).
    - b. Talking head Sjoerd (21:20) – afgewisseld met shots van eten.

10. Sportschool
    - a. Chris en Tobias praten over Rochelle in de kleedkamer (22:04).
  11. Studio
    - a. Chris interviewt de hoofdpersonen over de liefde (22:56).
  12. Huis van Britt
    - a. Begeleider van de cursus komt binnen (23:50).
    - b. Talking head Britt (24:12) – afgewisseld met shots van de cursus.
  13. Kasteel
    - a. Sophie mag op stage naar haar vriendje in de tuin toe (25:43).
    - b. Talking head Sophie (27:09) – afgewisseld met shots dat Sophie met haar vriendje zoekt. Uiteindelijk wordt ze door haar begeleider teruggehaald naar stage.
  14. Studio
    - a. Hoofdpersonen dansen met Chris en ploffen op de bank (28:43). Kort reflecteren ze op de afgelopen tijd en eindigen met een groepsknuffel.
- V. Vooruitblik op de volgende aflevering (29:33).

Bijlage 1.2 *SynDROOM*: Aflevering 4

1. Buiten
  - a. Johnny loopt door de natuur en legt aan de camera uit wie Aniek is (20:13).
2. Werk van Aniek
  - a. Aniek wordt geïntroduceerd en is aan het werk te zien (20:21).
3. Sportschool
  - a. Aniek is aan het sporten (20:35).
4. Zwembad
  - a. Aniek zwemt (20:38).
5. Huis van Aniek
  - a. Aniek schildert en verkleed zich als koningin (20:43).
6. Buiten de lunchroom
  - a. Johnny vertelt hoe hij Aniek gaat verrassen, en gaat vervolgens in een bus zitten om Aniek tijdens het werk af te luisteren (20:54).
7. Lunchroom
  - a. Zus van Aniek gaat de lunchroom binnen en vertelt Aniek over haar date met Johnny (22:01).
  - b. Johnny gaat de lunchroom binnen en Aniek bedient hen. Zus van Aniek speelt dat ze boos wegloopt. Johnny geeft toe dat de date nep was en dat Aniek in het programma *SynDROOM* zit (23:19).
  - c. Uitleg over de gezondheid van Aniek met jeugdfoto's (26:27).
8. Ouderlijk huis van Aniek
  - a. Johnny praat met de ouders van Aniek over dat ze aan synchroonzwemmen doet (26:58).
9. Huis van Aniek
  - a. Johnny en Aniek bespreken foto's in haar huis (27:13).
10. Ouderlijk huis van Aniek
  - a. Johnny praat met de ouders van Aniek over haar droom – afgewisseld met shots van foto's van Aniek (28:15).
11. Huis van Aniek
  - a. Aniek laat haar jurken zien en Johnny vertelt dat ze vanmiddag naar iemand toegaan (28:41).
12. Landhuis

- a. Johnny en Aniek lopen richting een onbekende vrouw (29:47).
Vooruitblik op komende deel, reclame, terugblik op afgelopen deel (30:23).
- b. Aniek ontmoet Maxima-lookalike Jolanda. Zij geeft uitleg over hoe Maxima zich gedraagt. Buiten het kasteel leert Aniek lintjes knippen (31:01).
- 13. Buiten
  - a. Johnny vertelt dat vandaag Aniek voor een dag Maxima mag zijn (34:56).
- 14. Ouderlijk huis van Aniek
  - a. Aniek wordt opgemaakt om op Maxima te lijken (35:01). Afgewisseld met shots van jeugdfoto's van Aniek.
  - b. Ouders reflecteren op de droom van Aniek (36:13).
- 15. Binnen
  - a. Aniek krijgt haar kroontje (36:38).
- 16. Buiten
  - a. Aniek gaat met een koets naar een kasteel, waar haar vriend Teun haar opwacht (37:22).
- 17. Kasteel
  - a. Aniek en Teun gaan op de foto en eten samen lunch (39:17) – afgewisseld met shots van de aankomst van de koets en hun zoen voor het kasteel.

Bijlage 2 – Tabel *Down voor Dummies*: Aflevering 1

Plaats	Nummer	Mise-en-scene	Cinematografie	Geluid	
O – Opening van de aflevering	O.a	De hoofdpersonen lopen naast elkaar in een rij door het gras.		Voice-over van Chris. “Dit zijn Tobias, Britt, Sophie en Sjoerd.” Op de achtergrond klinkt kalme gitaarmuziek.	Natuurlijk, kalm
	O.b	Animatie met een groene achtergrond met roze, blauwe en groene symbolen van chromosomen: ‘x’. Deze bewegen. In het midden staat ‘syndroom van Down’ geschreven. Animatie van de bevruchting van een eitje, dat omvormt tot een foetus. Animatie van chromosomen in de buik van de foetus, die uit elkaar bewegen en waarbij er drie op een rij komen staan. Boven deze drie staat het nummer 21.	Er wordt ingezoomd in het rondje van de letter ‘o’ naar het eitje, naar de cellen in de buik van de foetus, naar de chromosomen. Er wordt uitgezoomd vanuit de chromosomen naar de cellen, terug naar de foetus.	Voice-over gaat verder: “Zij hebben het syndroom van Down. Sinds vorig jaar is het in ons land voor zwangere mogelijk om een bloedtest af te nemen. Waarmee met bijna honderd procent zekerheid vastgesteld kan worden of het kindje 47 chromosomen, en dus het syndroom van Down heeft. In de landen om ons heen heeft deze test er mede toe geleid dat het aantal kinderen dat geboren wordt met het Downsyndroom is afgenomen.” Gitaarmuziek gaat ook verder.	Vrolijk, simpel, levendig, lief, rustig, biologie
	O.c	De hoofdpersonen staan in het gras in een rij achter elkaar en steken om en om hun hoofden naar links en naar rechts. Tobias geeft een kusje aan de camera. Britt maakt een hartje met haar handen. Sophie lacht naar de camera. Sjoerd blaast een kusje naar de camera. Alle hoofdpersonen springen terwijl ze in een rij staan.	Medium close-up van iedereen afzonderlijk.	Voice-over van Chris: “Tobias, Britt, Sophie en Sjoerd eisen hun plek op in de maatschappij. En vinden dat ze net zoveel recht hebben op leven, respect en natuurlijk liefde. En ook als je Downsyndroom hebt is het vinden van de ware geen makkelijke opgave. Ik ben Chris, en in Down voor Dummies nemen zij mij mee in hun wereld.” In de groepsscenes zijn ook de geluiden van de personen zelf	Zorgeloos, vrolijk, verliefd, spontaan, nadruk op individuele hoofdpersonen, buiten de maatschappij, gemarginali- seerd, eigen wereld

		<p>Britt draait zich lachend om naar de camera.</p> <p>Tobias draait zich met een stoere blik om naar de camera en houdt zijn handen alsof hij een pistool vastheeft.</p> <p>Sjoerd maakt 'finger guns' naar de camera.</p> <p>Sophie zakt door haar knieën en houdt haar duim omhoog.</p> <p>De hoofdpersonen gooien hartvormige ballonnen de lucht in.</p> <p>Tobias knuffelt een ballon en Chris en Sjoerd spelen op de achtergrond met een ballon.</p> <p>De groep staat op een rij, Chris staat in het midden. Ze houden allemaal de ballon voor hun borst en doen alsof deze klopt.</p> <p>De groep loopt in een rij naar voren. Chris loopt in het midden met zijn armen om Sjoerd heen.</p> <p>Alle personen dragen dagelijkse kleding.</p>		te horen. Dit zijn blijekreten.	
	O.d	Animatie met dezelfde achtergrond als bij 'O.b.' De titel van de serie komt in beeld, met aan de rechterkant van 'voor dummies' een kloppend rood hart.		<p>Voice-over van Chris: "En laten ze mij de ups en downs van hun liefdesleven zien."</p> <p>Gitaarmuziek komt tot een einde. Er klinkt een 'fade-in'-geluid.</p>	Liefde, schommelingen in het leven, aparte groep: 'ze'
Studio	1.a	De hoofdpersonen rennen rondjes om een rode bank, dat op een wit doek staat. Chris zit op een stoel tegenover de bank.	Er wordt gewisseld tussen twee camera's, waarvan er een schuin achter de bank staat en de ander recht tegenover de bank.	<p>Er klinkt vrolijke muziek.</p> <p>Chris maakt grapjes tegenover de hoofdpersonen.</p>	Kinderlijk, speels, vrolijk, luchtig

	2.c	<p>Sjoerd laat Chris zijn spierballen zien.</p> <p>Sjoerd zit op een stoel in de woonkamer en laat Chris een nummer horen.</p> <p>Sjoerd laat zijn danspassen aan Chris zien die op de leuning van de bank zit.</p> <p>Sjoerd kleed zich aan en loopt naar de badkamer. Hij doet zijn haar.</p> <p>Sjoerd loopt vanuit de gang naar Chris en draait zich om terwijl hij naar Chris het gebaar van 'finger guns' maakt.</p>	<p>Inzoom op de buik van Sjoerd.</p> <p>Er wordt ingezoomd op Sjoerd die zijn haar doet. Hij wordt van achter gefilmd zodat zijn reflectie in de spiegel ook te zien is.</p> <p>De camera zoomt in op Sjoerd wanneer instemt met Chris.</p>	<p>Chris is onder de indruk van de spieren van Sjoerd. Hij zegt: "Dit is niet alleen van gisteravond toch?" Sjoerd zegt van niet. Chris wijst op de buik van Sjoerd en zegt dat die ook niet alleen van gisteravond is.</p> <p>Sjoerd laat het liedje 'Ik voel me sexy als ik dans' via zijn tablet horen. Hij zegt dat hij hier zijn eigen moves op heeft.</p> <p>De muziek verandert van geluid via het tablet naar gemonteerde muziek. Hetzelfde nummer blijft te horen.</p> <p>Chris vraagt wat klaarmaken inhoudt, en Sjoerd vertelt dat hij zijn haar gaat doen. Chris vraagt of hij een speciale uitgaanscoupe heeft, en Sjoerd beaamt dit.</p> <p>Via de voice-over zegt Chris dat Sjoerd hem ook nog even zijn "disco-sjansmove" wil laten zien. De muziek eindigt wanneer Chris en Sjoerd tegenover elkaar staan.</p> <p>Chris maakt een grap en zegt: "Maar wat nou als hier een uitsmijter staat?" Sjoerd zegt dat die er niet staat. Chris zegt dat dit niet mis kan gaan en dat het fantastisch is. Sjoerd beaamt dit. Vrolijke muziek begint.</p>	<p>Grappig, gespeelde verbazing, rituelen,</p> <p>Vriendelijk, vrolijk, buiten de maatschappij</p>
Huis van Sophie	3.a	<p>Chris opent de deur van het huis en ontmoet de huisgenoot van Sophie aan het ontbijt. Hij gaat naar boven naar de kamer van Sophie.</p>		<p>Vrolijke muziek speelt door.</p> <p>Voice-over van Chris. Hij vertelt dat Sophie woont en studeert aan de enige academie in</p>	<p>Vriendelijk, vrolijk, buiten de maatschappij</p>

				Nederland voor mensen met een beperking. Ze doet een driejarig ontwikkelingsstraject tot horeca-assistent.	
	3.b	De naam van Sophie en haar leeftijd komen in beeld. Drie geanimeerde chromosomen staan naast haar naam.	Sophie komt als talking head in beeld (medium close-up).	Sophie vertelt dat ze niet wist dat Chris zo snel voor de deur zou staan.	Biologie, aandoenlijk
	3.c	De kamer van Sophie is ingericht met foto's, posters, een rode bank en een bureau. Sophie poetst haar tanden en gaat op pad.	Shot van de inrichting van de kamer van Sophie. Vanaf het krukje waar Sophie op staat volgt de camera haar naar boven tot haar hoofd in de spiegel.	Voice-over van Chris. Hij vertelt dat Sophie haar eigen studentenkamer heeft en de rest van het huis deelt met zeven andere personen met een beperking.	Nadruk op beperking Sophie/zelfredzaamheid
Kasteel	4.a	Sophie is op stage.	Camera volgt Sophie op haar pad door het kasteel.	Voice-over van Sophie die uitlegt dat het kasteel de locatie is voor de stages. Voice-over van Chris die de praktijkbegeleidster van Sophie introduceert. Voice-over van Sophie die uitlegt dat de begeleidster opdrachten geeft, zoals koffie, thee en etagères maken. Voice-over van Chris die vertelt dat Sophie kamers van flessen water moet voorzien.	Luisteren naar autoriteit
	4.b	Sophie reflecteert op haar problemen tijdens stage.	Sophie komt als talking head in beeld (medium close-up).	Sophie vertelt dat ze moeite heeft met rekenen. Ze vertelt dat ze het oplost door getallen op te schrijven. Ze zegt ook dat ze soms helemaal klaar is met de begeleiders. Onder haar uitspraak over de begeleiders klinkt bombastische klassieke muziek.	Persoonlijk, zelfredzaamheid, statement, protest
	4.c	Sophie staat aan de ene kant van een	Camera zoomt in op Sophie als ze	Chris vraagt aan Sophie wat ze het	Tegenpolen

		karretje en haar begeleider aan de andere kant.	antwoordt en verplaatst naar de begeleider als zij reageert op Sophie.	moelijkste vind aan het werk. Sophie zegt dat het enige vermoeiende is dat ze orders moet opvolgen van de begeleiders.	
Sport-school	5.a	Tobias doet Zumba in een zaal met een grote spiegel. Hij draagt sportkleding.	Shot van Chris die staat te kijken, gevolgd door een shot waarin de hele zaal in de sportschool te zien is.	Voice-over van Chris. Hij vertelt dat Tobias een keer per week gaat fitnessen en dat hij ook een les Zumba doet.	Sportief
	5.b	De naam van Tobias en zijn leeftijd komen in beeld. Drie geanimeerde chromosomen staan naast zijn naam. Chris en Tobias lopen naar apparaten in de sportschool en Chris gaat er op een zitten. Tobias gaat sporten. Chris interviewt hem.	Tobias komt als talking head in beeld (medium close-up). Close-ups van de schuddende billen van Tobias. Tobias komt als talking head in beeld (medium close-up).	Tobias reflecteert op Zumba en zegt dat het een topsport is voor hem, en dat hij het lekker vindt om te doen. Ook met zijn billen schudden vindt hij lekker. Voice-over van Chris die vertelt dat hij van Tobias ook moet sporten. Tobias vertelt aan de camera dat Chris geen spieren heeft en niks kan tillen. Hij zegt dat Chris een watje is. Hieronder klinkt een klassiek comedy-muziekje. Tobias zegt: "Chrissie, ik zie je wel hoor." Onder de shots van Tobias die sport klinkt Spaanse muziek. Chris vraagt waarom Tobias sport en Tobias zegt om zichzelf sexy te vinden en voor de vrouwen.	Biologie, grappig, onvoorspelbaar
	5.c	In de kleedkamer interviewt Chris zittend Tobias die zijn kluisje opent.		Tobias zegt dat hij sport voor zijn vriendin en dat hij alles voor haar doet. Hieronder klinkt klassieke muziek.	Lockerroom-talk, moeite doen voor de liefde
Studio	6.a	Chris interviewt de hoofdpersonen over het syndroom van Down.	Close-ups van de hoofdpersonen die aan het woord zijn.	Chris vraagt wat Downsyndroom is. Britt vertelt dat haar botten niet goed aan elkaar groeien. Tobias die zegt dat mensen met een beperking een extra chromosoom	Grappig, snappen het niet helemaal, verschil met mensen zonder beperking, onkunde

				<p>hebben dan mensen die geen beperking hebben. Sjoerd zegt dat de dokter Downsyndroom heet. Hieronder klinkt een grappig muziekje.</p> <p>Chris vraagt wat het verschil is tussen de hoofdpersonen en mensen zonder beperking. Britt zegt dat haar broer normaal is en eigen vrienden heeft. Hij heeft ook een kindje. Ze zegt: "Wij mogen geen kindje opvoeden." Onder haar tekst klinkt rustige klassieke muziek.</p>	
Huis van Britt	7.a	<p>Britt komt een deur binnen. Ze gaat met twee anderen en een begeleider aan een tafel zitten voor een cursus over liefde.</p> <p>Britt staat voor de spiegel en krijgt complimenten van de anderen.</p>	Camera zoomt in op de reflectie van Britt in de spiegel.	<p>Rustige muziek klinkt door.</p> <p>Voice-over van Chris. Hij vertelt dat Britt samen met veertien andere mensen met een beperking in een woonvoorziening woont. Hij zegt dat ze heel graag een relatie wil maar niet zo goed weet hoe ze dat moet aanpakken. Ze doet de cursus 'Flink', een training die speciaal is ontwikkeld voor mensen met een verstandelijke beperking. Annemarie probeert hen meer zelfvertrouwen te geven op het vlak van liefde en relaties.</p>	Zelf, liefde, onhandigheid, onkunde
	7.b	De naam van Britt en haar leeftijd komen in beeld. Drie geanimeerde chromosomen staan naast haar naam.	<p>Britt komt als talking head in beeld (medium close-up).</p> <p>Close-up van Britt en haar begeleider die samen lachen.</p>	<p>Britt vertelt dat ze niet weet wat ze moet doen als ze een vriendje heeft. Ze wil wel een vriendje om daar gelukkig mee te zijn.</p> <p>Over de close-up klinkt de voice-over van Chris. Hij zegt dat</p>	Biologie, liefde, seks, lief, gebrek aan vaardigheden/ onkunde, hulp nodig van mensen zonder beperking, kinderlijke toon begeleider

		<p>Tijdens de cursus liggen er bloemen en uitgeknipte hartjes op tafel.</p> <p>Tijdens de cursus kiest Britt een foto van twee mensen die seks hebben. Ze wijst naar de foto. Ze is verlegen en gegeneerd als ze over haar ex begint.</p>	<p>Inzoom op een afbeelding over grensoverschrijdend gedrag.</p> <p>Britt komt als talking head in beeld (medium close-up).</p>	<p>het voor mensen met een beperking vaak lastig is om een relatie te beginnen en te onderhouden. Vaak is er een gebrek aan inlevingsvermogen en daardoor geen oog voor wensen of grenzen van de ander. Chris zegt dat er voortdurend begeleiding nodig is om een oogje in het zeil te houden. “Aan de hand van foto’s probeert Annemarie thema’s zoals relaties en seksualiteit bespreekbaar te maken.”</p> <p>Hieronder klinkt klassieke muziek.</p> <p>Britt zegt dat ze dit een keer gedaan heeft vroeger. Dat ze heeft gezoend en gevreeën met Giovanni, haar ex.</p> <p>De begeleider praat met Britt en haar huisgenoten over wat je kan zeggen als iemand iets doet wat je niet wil. Britt zegt: “Ik wil even afstand houden.”</p> <p>Britt zegt dat je aan de ander moet vragen of je hem aan mag raken, omdat dat makkelijker voor hem is.</p>	
Kasteel	8.a	Sophie zet flessen op tafels.		<p>Voice-over van Chris. Hij zegt dat Sophie nog stage loopt in het kasteel en de ruimtes voorziet van flessen water. Hij zegt dat de begeleidster erachter komt dat Sophie toch een telfoutje heeft gemaakt.</p>	<p>Onkunde, verliefdheid, moeite met concentreren</p>

			Close-up van Sophie wanneer ze vertelt over haar vriendje.	Chris zegt dat Sophie er niet bij lijkt te zijn met haar hoofd. Chris vraagt aan Sophie of ze soms ergens anders aan denkt. Sophie zegt dat ze naar buiten kijkt om haar vriendje te zoeken.	
	8.b		Long shot van Josek die een kruiwagen duwt. Talking head Sophie.	Sophie vertelt dat Josek de opleiding onderhoud doet. Sophie vertelt over de grote spieren van Josek en giechelt. Ze zegt dat hij wel drie bomen kan tillen. "Of wel vijf" voegt ze toe.	Moeite met inschatten, focus op uiterlijk
	8.c	Chris interviewt de collega van Sophie in de keuken. Terwijl Michael praat vult Sophie flessen water.	Sophie en Michael zijn telkens samen in beeld.	Chris zegt: "Dus eigenlijk denk je de hele tijd aan hem?" Sophie zegt dat ze dat altijd doet. Chris vraagt: "Michael, wat vind jij ervan als Sophie de hele tijd naar buiten zit te kijken op zoek naar Josek?" Michael zegt dat hij het grappig vindt dat Sophie steeds naar buiten kijkt en zegt dat het kasteel ook een officiële trouwlocatie is.	Benadrukken dat Sophie alleen maar aan Josek denkt
	8.d		Talking head Sophie. Sophie wordt van achter gefilmd wanneer ze uit het raam kijkt, Josek is ook in beeld.	Sophie zegt dat ze niks kan als ze haar vriendje ziet. Niet werken en niet eten. Sophie zegt dat ze al twee exen heeft gehad maar dat Josek haar droomprins is. Er klinkt dromerige muziek onder die ophoudt wanneer de begeleider zegt dat Sophie weer aan de slag moet.	Romantisch, overweldigd door liefde

Huis van Sjoerd	9.a	Sjoerd haalt eten in de keuken en loopt naar zijn appartement om het op te eten.		<p>Voice-over Chris: de begeleiding in de woonvoorziening is erop gericht om de jongeren zo zelfstandig mogelijk te laten wonen.</p> <p>Koken is voor Sjoerd nog best een beetje moeilijk.</p> <p>Eten is confronterend omdat Sjoerd alleen is maar liever samen met een vriendin eet.</p>	Onkunde in koken, eenzaamheid
	9.b		<p>Sjoerd komt als talking head in beeld (medium close-up).</p> <p>Eindigt met een shot zonder muziek waarin ook de kamer van Sjoerd te zien is.</p>	<p>Verdrietig muziekje onder de shots dat Sjoerd alleen eet.</p> <p>Hij vertelt dat hij overal om zich heen mensen met een relatie ziet.</p> <p>“Jullie wel. Waarom ik niet?”</p>	Afwezigheid van anderen wordt benadrukt, onkunde in relaties
Sport-school	10.a	In de kleedkamer praten Chris en Tobias over Rochelle.	Long shot van de hele kleedkamer waar ook iemand anders te zien is.	<p>Tobias vindt zijn vriendin sexy en vindt dat ze een lekker kontje heeft.</p> <p>Hij geeft zelf aan dat hij niet verder vertelt omdat hij het een beetje privé vindt.</p>	“Lockerroom-talk”, praten in openbare ruimte, grenzen aangeven
Studio	11.a	Chris interviewt de hoofdpersonen over wanneer je weet of je van iemand houdt.	Close-ups van de personen die aan het woord zijn.	<p>Britt zegt dat je dan gevoelens voelt, en Sjoerd beaamt dat en zegt dat je vlinders in je buik hebt. Tobias zegt: “Als zij iets tegen mij zegt, en ik streel dan over haar huid. Dat vindt ze lekker.” Sophie vertelt dat haar vriend haar al gelijk ten huwelijk heeft gevraagd, en dat ze natuurlijk ja heeft gezegd. Chris vraagt aan Britt of zij het moeilijk vindt om single te zijn. Britt zegt dat ze dat wel moeilijk vindt.</p>	Chris stuurt met zijn vraag aan naar de negatieve aspecten van single zijn

Huis van Britt	12.a	Britt doet de deur open en laat haar begeleider binnen, die speelt haar 'date'.		Voice-over van Chris. Britt gaat verder met de cursus flink en oefent met daten. Ze vindt het moeilijk of ze wel of niet moet zoenen op een eerste afspraak.	Oefenen, hulpbehoevend
	12.b	Britt draait rondjes met een plukje haar.	Britt komt als talking head in beeld (medium close-up).	Britt reflecteert op de cursus door te zeggen dat ze het moeilijk vindt om een vraag te stellen. Rustige gitaarmuziek.	Verlegen
Kasteel	13.a	Sophie mag van haar begeleider naar haar vriend in de tuin.	Camera volgt Sophie wanneer zij de grote deuren openslaat en de tuin ingaat.	Vrolijke muziek klinkt. Sophie vertelt Josek dat ze de hele tijd gefilmd wordt. Sophie vertelt Josek dat ze tien keer meer verliefd op hem is geworden. Hij beaamt dit en er klinkt romantische muziek.	Vrijheid, verliefdheid
	13.b		Sophie komt als talking head in beeld (medium close-up). Terwijl Sophie vertelt over het zoenen met haar vriend zijn er shots van hen die elkaar zoenen.	Sophie vertelt dat ze opgaat in de opwelling van het kussen. De muziek vervormt en er volgt een fade-out als de begeleider van Sophie haar weer naar stage terughaald.	Uitingen van liefde, romantiek, begeleider wordt neergezet als iemand die de sfeer verpest
Studio	14.a	De hoofdpersonen dansen en ploffen op de bank. Ze eindigen met een groepsknuffel.		De hoofdpersonen en Chris dansen op een nummer van One Direction. Sophie wil nog toevoegen dat ze graag op haar eigen benen wil staan en haar eigen dingen wil doen en haar eigen beslissingen wil nemen.	Vrolijk, drang naar zelfstandigheid
Vooruitblik op de volgende aflevering.					